

Rapport nr 1/09

**Verneplan for skog
Høring av forslag om vern av fire områder i to
kommuner i Oppland fylke**

Kolbjørn Hoff

Foto: Finn Gregersen

Verneplan for skog Høring av forslag om vern av fire områder i to kommuner i Oppland fylke	Rapportnr.: 1/09																														
	Dato: 15.01.09																														
Forfatter(e): Kolbjørn Hoff	Faggruppe: Naturforvaltning																														
Prosjektansvarlige: Kolbjørn Hoff	Område: Østre Toten og Jevnaker																														
Finansiering: Fylkesmannen i Oppland	Antall sider: 31																														
Emneord: Verneplan skog, Frivillig vern av skog, naturreservat, naturfaglige registreringer, utkast verneforskrift	ISSN-nummer: 0801-8367																														
Sammendrag: I St.meld.nr.25 (2002-2003) ble frivillig vern trukket fram som en viktig strategi for det framtidige skogvernet i Norge. Frivillig vern innebærer at skogeier(e) tilbyr staten vern av egen skog. Formålet med fredningen er å bevare et forholdsvis urørt skogområde med sitt biologiske mangfold i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser. Denne rapporten er et høringsforslag om vern av 4 aktuelle skogområder i Oppland Fylke. Formell oppstart av verneplanarbeidet for de fire aktuelle områdene ble kunngjort 15.05.2008 på bakgrunn av naturfaglige registreringer av verneverdiene: "Lokalt verneverdig" (*), "Regionalt verneverdig" (**), "Nasjonalt verneverdig" (***), "Nasjonalt verneverdig, svært viktig" (****).																															
<table border="1"> <thead> <tr> <th>Område</th> <th>Kommune</th> <th>Totalareal (daa)</th> <th>Areal produktiv skog (daa)</th> <th>M.o.h.</th> <th>Verneverdi</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Sulustaddalen</td> <td>Østre Toten</td> <td>1305</td> <td>1302</td> <td>273-668</td> <td>**</td> </tr> <tr> <td>Svartdalstjerna</td> <td>Østre Toten</td> <td>9105</td> <td>5741</td> <td>631-810</td> <td>**</td> </tr> <tr> <td>Totenåsen (utvidelse)</td> <td>Østre Toten</td> <td>550</td> <td>461</td> <td>618-730</td> <td>*(**)</td> </tr> <tr> <td>Spålen-Katnosa (utvidelse)</td> <td>Jevnaker</td> <td>1662</td> <td>1276</td> <td>493-648</td> <td>**(***)</td> </tr> </tbody> </table>		Område	Kommune	Totalareal (daa)	Areal produktiv skog (daa)	M.o.h.	Verneverdi	Sulustaddalen	Østre Toten	1305	1302	273-668	**	Svartdalstjerna	Østre Toten	9105	5741	631-810	**	Totenåsen (utvidelse)	Østre Toten	550	461	618-730	*(**)	Spålen-Katnosa (utvidelse)	Jevnaker	1662	1276	493-648	**(***)
Område	Kommune	Totalareal (daa)	Areal produktiv skog (daa)	M.o.h.	Verneverdi																										
Sulustaddalen	Østre Toten	1305	1302	273-668	**																										
Svartdalstjerna	Østre Toten	9105	5741	631-810	**																										
Totenåsen (utvidelse)	Østre Toten	550	461	618-730	*(**)																										
Spålen-Katnosa (utvidelse)	Jevnaker	1662	1276	493-648	**(***)																										
Det er utarbeidet egne fredningsforskrifter tilpasset hvert enkelt område. Disse forskriftene er omforent med grunneierne og inngår også i høringsdokumentet sammen med kart og beskrivelse av områdene. Fylkesmannen i Oppland har ansvaret for denne felles lokale og sentrale høringa. Denne høringsprosessen vil gi alle aktuelle parter mulighet til å komme med sine synspunkter på det foreliggende utkastet til frivillig vern av skog.																															
Referanse: Hoff, K. 2009. Verneplan for skog. Høring av forslag om vern av fire områder i to kommuner i Oppland fylke. Fylkesmannen i Oppland, miljøvernavdelingen. Rapport nr. 1-2009.																															

Fylkesmannen i Oppland
Miljøvernavdelingen

Kontoradresse:
Storgt. 170
2626 Lillehammer

Postadresse:
Serviceboks
2626 Lillehammer

Elektronisk post:
Internett: postmottak@fmop.no

Telefon: 61 26 60 00
Telefaks: 61 26 61 67

Forord

Dette verneplanutkastet er et ledd i arbeidet med frivillig vern av skog. Verneplanutkastet er utarbeidet av Fylkesmannen i Oppland på vegne av Direktoratet for naturforvaltning. Utkastet blir sendt på høring til både lokale og sentrale høringsinstanser.

Områdebeskrivelsen er bygget på NINA Rapport 354, *Skogregistreringer på utvalgte eiendommer i 12 fylker under ordningen med "frivillig vern" i 2006 og 2007*.

Utkast tilverneforskrifter og grenser er utarbeidet av Fylkesmannen i samarbeid med grunneierne. Forskriftene bygger på maler fra Direktoratet for naturforvaltning, men er tilpasset grunneiernes og andre lokale behov og ønsker.

Lars Eide
Avdelingsdirektør

Kolbjørn Hoff
seniorrådgiver

Fylkesmannen i Oppland
Miljøvernavdelingen

Kontoradresse:
Storgt. 170
2626 Lillehammer

Postadresse:
Serviceboks
2626 Lillehammer

Elektronisk post:
Internett: postmottak@fmop.no

Telefon: 61 26 60 00
Telefaks: 61 26 61 67

Innholdsfortegnelse

Forord.....	3
Innholdsfortegnelse.....	4
Bakgrunn.....	5
Kunngjøring av verneplanen.....	5
Saksbehandling.....	6
Verneplanens omfang.....	7
Høring.....	8
Sulustaddalen.....	9
Utkast til verneforskrift.....	11
Kart.....	13
Svardalstjerna:.....	15
Utkast til verneforskrift.....	17
Kart.....	19
Totenåsen nat.res. (utvidelse).....	21
Utkast til verneforskrift.....	23
Kart.....	27
Spålen-Katnosa nat.res (utvidelse).....	29
Utkast til verneforskrift.....	31
Kart.....	35

Fylkesmannen i Oppland **Miljøvern**avdelingen

Kontoradresse:
Storgt. 170
2626 Lillehammer

Postadresse:
Serviceboks
2626 Lillehammer

Elektronisk post:
Internett: postmottak@fmop.no

Telefon: 61 26 60 00
Telefaks: 61 26 61 67

Verneplan for skog. Høring av forslag om vern av fire områder i to kommuner i Oppland fylke

Bakgrunn

Gjennom behandling av St.meld. nr. 25 (2002-2003) sluttet Stortinget seg til Regjeringens innstilling om en kraftig opptrapping av skogvernet i Norge. Per 2008 er ca 1,7 % av den produktive skogen i Norge vernet, og dette er langt mindre enn andre land i Europa. St.meld. nr. 25 trakk opp viktige prinsipper og satsingsområder for en opptrapping av skogvernet. Blant annet at et utvidet skogvern skulle følge de faglige anbefalingene fra en rapport fra NINA og Skogforsk, «Evalueringen av skogvernet i Norge».

I meldinga ble frivillig vern trukket fram som en viktig strategi for det framtidige skogvernet i Norge. Frivillig vern innebærer at skogeier(e) tilbyr staten vern av egen skog. Miljøvernmyndighetene vurderer tilbudet og iverksetter naturfaglige registreringer for å kartlegge verneverdier. Om det etter en slik registrering vil være aktuelt å fremme et verneforslag for det aktuelle arealet skal det gjennomføres forhandlinger med grunneier om avgrensing, verneforskrifter og økonomisk erstatning. Når staten og grunneier er kommet til enighet om disse punktene vil området gjennomgå vanlig saksbehandling i tråd med naturvernloven.

Vern av spesielle områder eller forekomster skjer i medhold av ölov om naturvernö av 19.06.1970. I loven er det gitt hjemmel for opprettelse av ulike vernekategorier. Aktuell verneform for områder i denne verneplanen er naturreservat. Vedtak om opprettelse av naturreservater treffes av Kongen i statsråd etter naturvernloven § 8 som lyder slik:

öOmråde som har urørt, eller tilnærmet urørt natur eller utgjör spesiell naturtype og som har særskilt vitenskapelig eller pedagogisk betydning eller som skiller seg ut ved sin egenart, kan fredes som naturreservat. Et område kan totalfredes eller fredes for bestemte formål som skogreservat, myrreservat, fuglereservat eller liknende.ö

Kunngjøring av verneplanen

Formell oppstart av verneplanarbeidet for de fire aktuelle områdene ble kunngjort 15.05.2008. Dette var en felles kunngjøring sammen med fire andre områder i Oppland hvorav ett område også berører Buskerud. De fire sistnevnte blir ikke sendt på høring i denne omgang.

Det kom inn følgende innspill til melding om oppstart for de fire områdene denne høringen gjelder.

- Naturvernforbundet i Jevnaker (NVJ) påpeker at det må settes fokus på å få vernet de områdene med størst vernekvaliteter. NVJ mener også at viktige områder må bli vernet selv om det ikke oppnås enighet om erstatning og erstatningsformer (makeskifte). Når det gjelder enkeltområder, støtter NVJ utvidelsen av Spålen-Katnosa naturreservat i nord pga en forekomst av huldrestry. De er imidlertid i tvil om det er riktig å verne Pershusfjellet fordi deler av utvidelsesforslaget består av ungskog, og fordi de viktigste områdene for biologiske mangfold kanskje verner seg selv.

Fylkesmannen sitt inntrykk av frivillig vern av skog i Oppland er at en så langt på en god måte har klart å fange opp de områdene med størst vernekvaliteter. Frivillig vern

bygger på enighet også om erstatningsoppgjøret. Dette betyr at områder der en ikke blir enige om dette, faller ut av prosessen. Ved utvidelsen av SpålenóKatnosa naturreservat har vi valgt å beholde hele den østvendte lia ned mot Skarvevann, Buvann og Pershusvann selv om det her er en del ungsog. Dette begrunnes med hensynet til å få et godt arrondert verneområde, ønsket om å ha med et kjerneområde med bl.a. forekomst av huldrestry og relativt rike skogtyper med et stort restaureringspotensial, i tillegg til vanskelig tilgjengelighet og vanskelige driftsforhold for Jevnaker Almenning dersom arealet ikke blir en del av verneområdet.

- Norges Jeger- og Fiskerforbund Oppland (NJFF-Oppland) stiller seg i en fellesuttalelse med NJFF-Buskerud i utgangspunktet positive til frivillig vern av de skogområdene meldingen gjelder. De er imidlertid opptatt av at vernet ikke skal bli til hinder for jakt og fiske etter gjeldende lover, og at det skal kunne drives fiskekultivering for om nødvendig å opprettholde eksisterende fiskebestander.

Fylkesmannen viser til at jakt og fiske vil bli tillatt etter gjeldende lovverk. Vanligvis vil det også etter søknad kunne gjennomføres enkle fiskekultiveringstiltak der slike tiltak har vært utført tidligere. Vi kjenner imidlertid ikke til at slike tiltak er gjennomført i noen av de fire aktuelle områdene.

Saksbehandling

Proessen mellom grunneiere og Fylkesmannen framgår av tabell 1 nedenfor.

Tabell 1. Oversikt over prosessen.

Område	Tilbud	Naturfaglige registreringer	Aksept av tilbud	Forhandlinger avsluttet
Sulustaddalen	19.12.2006	NINA Rapport 354, 2008	31.05.2007	01.04.2008
Svartdalstjerna	05.09.2006	NINA Rapport 354, 2008	21.12.2006	14.01.2008
Totenåsen (utvidelse)	05.09.2006	NINA Rapport 354, 2008	21.12.2006	14.01.2008
Spålen-Katnosa (utvidelse)	04.08.2006	NINA Rapport 354, 2008	21.12.2006	Pågår

Mellom tilbud og formelt aksept (bekreftelse) av tilbud har det vært gitt foreløpige tilbakemeldinger og ført forhandlinger (møter og befaringer) om innholdet i tilbud og betingelser for Fylkesmannens aksept. Dette innebærer bl.a. at forslag til avgrensning og til fredningsforskrift har vært forelagt aktuelle grunneiere for å få avklart grunnlaget for å starte opp forhandlinger om erstatning. Det fortlige grunnlaget for erstatningsforhandlingene er dels skaffet til veie gjennom nye registreringer og dels som framskriving av tidligere data stilt til rådighet fra grunneierne.

Forhandlinger om erstatning pågår for Spålen-Katnosa. Det er enighet med grunneier om grenser og forskrift. Grunneier har imidlertid primært ønske om erstatning i form av makeskifte. Det er ikke funnet egnet areal til dette. Grunneier vil derfor avvente til etter høringa for å se på muligheten for makeskifte før de eventuelt inngår en avtale om pengeerstatning.

For de øvrige områdene i denne verneplanen er det kun tale om pengeerstatning.

Foreliggende forslag til verneområder er utarbeidet på bakgrunn av drøftinger og forhandlinger med grunneierne, øvrige mottatte innspill, jf. over, kontakt med kommunene og de naturfaglige registreringene. Begge kommuner har fått melding om oppstart.

Det er utarbeidet egne fredningsforskrifter tilpasset hvert enkelt område. Disse forskriftene er omforent med grunneierne og inngår også i høringsdokumentene. I naturreservatene vil hele økosystemet bli fredet, dvs. alle planter og dyr og de økologiske prosessene i området. Alle inngrep i området vil i utgangspunktet være forbudt inkludert skogsdrift og motorferdsel. Jakt, fiske og sanking av bær og sopp vil fortsatt være tillatt i tillegg til beite. Fredningsforskriftene kan eventuelt tilpasses ytterligere etter høring. Det er derfor viktig at høringsinstansene ser på forskriften for det enkelte område.

Fylkesmannen i Oppland har ansvaret for denne felles lokale og sentrale høringa. Denne høringsprosessen vil gi alle aktuelle parter mulighet til å komme med sine synspunkter på det foreliggende utkastet til frivillig vern av skog. Alle uttalelser vil bli lagt ved saken helt til sluttbehandlingen i Regjeringen.

I etterkant av høring, og etter eventuelle justeringer av verneforslagene på bakgrunn av høring, oversender Fylkesmannen verneplanen med sin tilråding til DN. DN oppsummerer kommentarene fra Fylkesmannen og gir sin tilråding til Miljøverndepartementet (MD). MD gjennomgår DNs anbefaling og legger endelig forslag til verneplan fram for Regjeringen. Vernevedtak fattes som kongelig resolusjon i statsråd.

Verneplanens omfang

Gjennom dette dokumentet høres det på vern av i alt ca. 12750 daa, hvorav ca. 8780 daa er produktiv skog, fordelt på 4 områder. For en mer detaljert oversikt vises til tabell 2 nedenfor.

Tabell 2. Områdeoversikt. De oppgitte arealene for Totenåsen og Spålen-Katnosa gjelder de foreslåtte utvidelsene av eksisterende naturreservater (etter utvidelsen vil hele Totenåsen naturreservat bli på ca. 3632 daa og Spålen-Katnosa på ca. 20264 daa). Oppgitt verneverdi er hentet fra fagrapporten, öLokalt verneverdigö (*), öRegionalt verneverdigö (**), öNasjonalt verneverdigö (***), öNasjonalt verneverdig, svært viktigö (****). Verneverdiene i parentes for Totenåsen og Spålen-Katnosa er for hele området inkludert eksisterende reservat.

Område	Kommune	Totalareal (daa)	Areal produktiv skog (daa)	M.o.h.	Verneverdi
Sulustaddalen	Østre Toten	1305	1302	273-668	**
Svartdalstjerna	Østre Toten	9105	5741	631-810	**
Totenåsen (utvidelse)	Østre Toten	550	461	618-730	*(**)
Spålen-Katnosa (utvidelse)	Jevnaker	1662	1276	493-648	**(***)

Høring

Fylkesmannen ber spesielt om synspunkter på følgende:

- Eventuelle konflikter med andre interesser. Vi ber om at eventuelle konflikter beskrives mest mulig konkret, for eksempel hvilken del av området det særlig er knyttet konflikt til, og hvilke justeringer av bestemmelser i forskriften som vil være nødvendig for å løse eller redusere konflikten.
- Avgrensning av de aktuelle områdene.
- Fredningsforskriftene. Vi ber om synspunkter på forskriften og eventuelle merknader til spesielle forhold i det enkelte område. Også her ber vi om mest mulig konkrete opplysninger og forslag til mulige løsninger.
- Eventuelle feil i høringsutkastet.

Frist for å avgi uttalelse settes til **5. mars 2009**.

Eventuelle uttalelser sendes: Fylkesmannen i Oppland, Miljøvernavdelingen, Serviceboks, 2626 Lillehammer.

Vedlegg:

1. Områdebeskrivelser
2. Kart
3. Forslag til forskrifter

OMRÅDE:	Sulustaddalen
KOMMUNE:	Østre Toten
FYLKE:	Oppland
KARTBLAD M711:	1916 III
UTM-KORDINATER:	32VPN098225
VERNEKATEGORI:	**
AREAL:	1305 daa
HØYDE OVER HAVET:	273-668
BERØRTE EIENDOMMER:	17/1, 17/3, 17/4, 19/1,33

OMRÅDEBESKRIVELSE:

Sulustaddalen er ei nordvendt bekkekløft som ligger sør for Skreia og Totenvika i de nord- og nordøstvendte høgproduktive skogliene ned mot Mjøsa. Flere relativt sett ganske store bekkekløfter skjærer seg ned fra det høgereliggende skogplataet på Totenåsen. Det er ellers ganske kompakte granskoglier sterkt preget av moderne bestandsskogbruk i lisidene. Sulustadelva renner jevnt strømmende gjennom hele kløfta. Det er en del løsmasser i kløfta og en del mindre bergvegger. På østsida av kløfta er det også flere mindre rasmarker. Området ligger innenfor Oslofeltet med syenitter (nordmarkitt) i øvre del, mens resten av kløfta er en blanding av skifer, sandstein og kalkstein fra ordovicium.

SKOGSTRUKTUR/PÅVIRKNING:

Området er preget av at det i lang tid har vært drevet skogbruk i området hovedsaklig i form av gjennomhogster. Det er liten kontinuitet i dødt trevirke og trolig også nokså dårlig kontinuitet i gamle trær. Pga hogster de siste 40-50 år er nå en del arealer med middelaldrende lauvsuksesjoner. Området framstår i dag som et noe mosaikkpreget område med bestand dels i yngre og eldre optimalfase (ofte lauvdominert) og dels i aldersfase (vanligvis grandominert). Deler av granskogen er storvokst og kompakt. Det finnes også mindre tendenser til sammenbruddfaser. Dødt trevirke er i første rekke ganske ferskt til lite nedbrutt og finnes spredt innenfor området. Sterkere nedbrutte læger er sparsomme og finnes særlig i de høgproduktive, gamle bestandene i de nedre og østre delene. Her er det snakk om læger av både gran og lauvtrær (gråor, osp og hengebjørk).

VERNEINTERESSER:

Området er en ganske stor og helhetlig bekkekløft. Verdien er noe redusert som en følge av eldre hogster. Det er flere varmekjære trekk. Floraen er rik og variert og med til dels store arealer med kalkskog (kalkgranskog). Artsmangfoldet er relativt høgt, og en del kravfulle og rødlistede arter opptrer. Dette inkluderer enkelte truede vedboende sopp og en råtevedmose, samt et par noe truede sopparter og en karplante. Det er potensial for flere kravfulle arter, kanskje ikke minst rødlistede marklevende, kalkkrevende sopp. I mangelanalysen for skogvern er bekkekløfter trukket fram som en høyt prioritert skogtype som Norge samtidig har et internasjonalt ansvar for. Sulustaddalen er interessant i så måte, og vurderes til å være den mest verdifulle gjenværende bekkekløfta på Østre Toten. Den har samtidig klare kvaliteter knyttet til andre prioriterte skogtyper som rike lågurtskoger og som leveområde for rødlistearter. Samlet sett vurderes området å ha enn klar regional verneverdi (**), på grensa mot nasjonal verdi (***)).

FORMÅL:

Formålet med fredningen er å bevare et forholdsvis urørt skogområde med sitt biologiske mangfold i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser. Området

har en særskilt betydning fordi det er en relativt stor og helhetlig bekkekløft med en høg andel rike skogtyper og et stort artsmangfold særpreget av rike forekomster av flere truede og sårbare arter. Området er representativt for bekkekløfter i regionen.

ANDRE INTERESSER:

Skogbruks- og friluftslivsinteresser.

TEKNISKE INNGREP:

Bortsett fra hogstspor er det få inngrep innenfor området. Inngrepene dreier seg om rester etter 3-4 traktorveger og en sti i øvre, østre del.

PLANSTATUS:

Området er vist som landbruk, natur og friluftsområde (LNF) i kommuneplanen.

MERKNADER:

Avtale om frivillig vern foreligger.

SKOGBRUKSOPPLYSNINGER:

	Total-areal	Produktiv areal (daa)				Annet areal (daa)			Tilvekst	Volum
	daa	H	M	L	Sum	Myr	Skogkl	Annet	m³	m³
	1305	920	358	24	1302	3			965	31167

UTKAST (15.01.2009)
Forskrift om Verneplan for skog – Sulustaddalen naturreservat
i Østre Toten kommune, Oppland fylke

Fastsatt ved kongelig resolusjon..... med hjemmel i lov 19. juni 1970 nr. 63 om naturvern § 8, jf. § 10 og §§ 21, 22 og 23. Fremmet av Miljøverndepartementet.

§ 1. Avgrensning

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: 17/1, 17/3, 17/4 og 19/1,33 i Østre Toten kommune.

Naturreservatet dekker et totalareal på ca. 1305 dekar.

Grensene for naturreservatet går fram av kart i målestokk .....datert Miljøverndepartementet. .... De nøyaktige grensene for reservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Østre Toten kommune, hos Fylkesmannen i Oppland, i Direktoratet for naturforvaltning og i Miljøverndepartementet. Det samme gjelder jordskiftekartet som lages etter grensemerking.

§ 2. Formål

Formålet med naturreservatet å bevare et forholdsvis urørt skogområde med sitt biologiske mangfold i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser. Området har en særskilt betydning fordi det er en relativt stor og helhetlig bekkekløft med en høy andel rike skogtyper og et stort arts mangfold særpregget av rike forekomster av flere truede og sårbare arter. Området er representativt for bekkekløfter i regionen.

§ 3. Vernebestemmelser

For naturreservatet gjelder følgende bestemmelser:

1. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er fredet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp (inkludert lav) eller deler av disse fra reservatet. Nye plantearter må ikke innføres. Planting eller såing er forbudt.
2. Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er fredet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
3. Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler, kloakkledninger, bygging av veier, drenering eller annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplystingen er ikke uttømmende.
4. Motorferdsel er forbudt, herunder start og landing med luftfartøy.
5. Bruk av naturreservatet til telteirer, idrettsarrangementer eller andre større arrangementer er forbudt. Direktoratet for naturforvaltning kan av hensyn til fredningsformålet ved forskrift forby eller regulere ferdsele i hele eller deler av naturreservatet.
6. Bruk av sykkel, hest og kjerre, samt ridning utenom eksisterende traktorveger avmerket på vernekartet er forbudt.

§ 4. Generelle unntak

Bestemmelsene i § 3 er ikke til hinder for:

1. Gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Bestemmelsen gjelder ikke øvingskjøring.

Bestemmelsene i § 3, nr 1-4 er ikke til hinder for:

2. Uttransport av felt storvilt med lett terrenggående beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
3. Uttransport av felt storvilt med traktor på eksisterende traktorveger avmerket på vernekartet.
4. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe. Kjøring kan først skje etter at det syke/skadde dyret er lokalisert. Kjøretøy som benyttes utenom eksisterende traktorveger avmerket på vernekartet skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring.
5. Vedlikehold, tilsvarende standarden ved fredningstidspunktet, av eksisterende traktorveger avmerket på vernekartet

Bestemmelsene i § 3, nr 1-3 er ikke til hinder for:

6. Sanking av bær og matsopp.
7. Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.
8. Oppsetting av midlertidige, mobile jakttårn for storviltjakt.
9. Bruk av hest for uttransport av felt storvilt og for uttransport og tilsyn av bufe.
10. Beiting.
11. Brenning av bål med tørrkvist fra bakken eller medbrakt ved, i samsvar med gjeldende lovverk.

§ 5. Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndighetene kan etter søknad gi dispensasjon til:

1. Merking, rydding og vedlikehold av eksisterende stier, løyper og gamle ferdselsveier.
2. Etablering av nye stier og annen enkel tilrettelegging for friluftslivet så lenge naturmiljøet ikke blir skadelidende.
3. Hogst av etablerte plantefelt.
4. Avgrenset bruk av reservatet som angitt i § 3 nr 5, herunder organisert turvirksomhet til fots så lenge naturmiljøet ikke blir skadelidende.
5. Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.
6. Oppsetting av gjerder i forbindelse med beiting.
7. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter:
  - § 4 nr 2, uttransport av felt storvilt med annet kjøretøy enn lett terrenggående beltekjøretøy.
  - § 5 nr 3, hogst av etablerte plantefelt.
  - § 5 nr 6, oppsetting av gjerder.

§ 6. Generelle dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften når formålet med fredningen krever det, samt for vitenskapelige undersøkelser, arbeider av vesentlig samfunnsmessig betydning eller i andre særlige tilfeller når dette ikke strider mot formålet med fredningen.

§ 7. Forvaltningsplan og skjøtsel

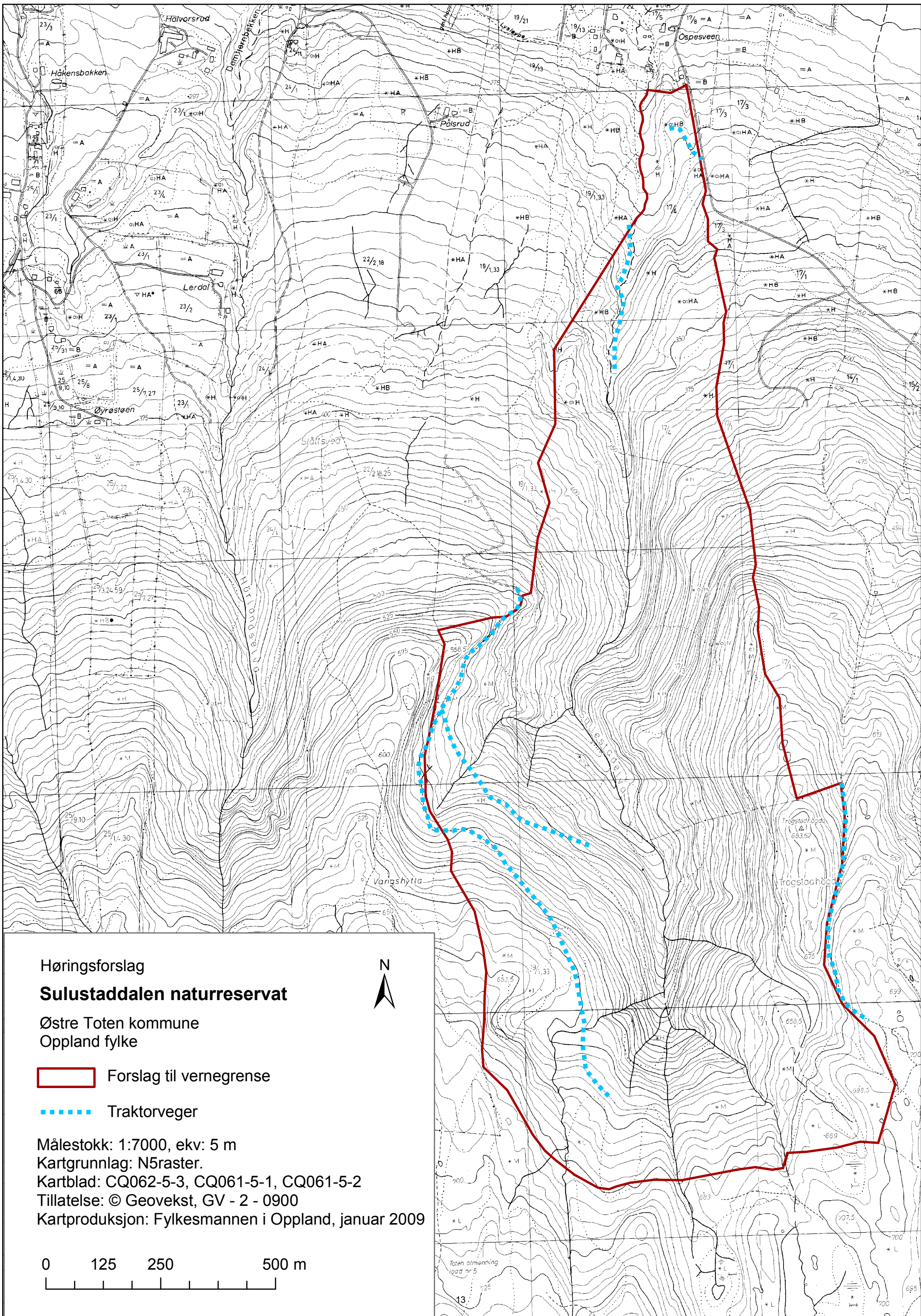
Forvaltningsmyndigheten kan gjennomføre skjøtselstiltak for å fremme fredningsformålet. Det kan utarbeides forvaltningsplan, som kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel eller annet tiltak.

§ 8. Forvaltningsmyndighet

Direktoratet for naturforvaltning fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskrift.

§ 9. Ikrafttredelse

Denne forskrift trer i kraft straks.

Høringsforslag

Sulustaddalen naturreservat

Østre Toten kommune
Oppland fylke

 Forslag til vernegrense

 Traktorveger

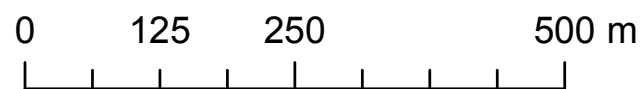
Målestokk: 1:7000, ekv: 5 m

Kartgrunnlag: N5raster.

Kartblad: CQ062-5-3, CQ061-5-1, CQ061-5-2

Tillatelse: © Geovekst, GV - 2 - 0900

Kartproduksjon: Fylkesmannen i Oppland, januar 2009

OMRÅDE:	Svartdalstjerna
KOMMUNE:	Østre Toten
FYLKE:	Oppland
KARTBLAD M711:	1916 III
UTM-KORDINATER:	32VPN100180
VERNEKATEGORI:	**
AREAL:	9105 daa
HØYDE OVER HAVET:	631-810
BERØRTE EIENDOMMER:	310/1, 311/1, 311/1/51 (festenr.)

OMRÅDEBESKRIVELSE:

Svartdalstjerna ligger på Totenåsen i Østre Toten, sentralt plassert på det største fjellskogpregede plataet i kommunen, mellom dalføret til Torsætra og Skjeppsjøen i vest og over mot Skreiberga og Mjøsa i øst. Terrenget er småkupert med mange små myrer, flere mindre vann, tjern og vassdrag. Det er fravær av store lisider, bekkekløfter og andre markerte landskapsformer. Klimaet er regionalt sett ganske fuktig med over 1000 mm nedbør i året. Dette kombinert med høyde over havet og plassering på et åsparti som stikker opp fra landskapet omkring, fører dette til humide forhold. Området ligger i sin helhet innenfor Oslofeltet. Det er for det meste snakk om syenitter (nordmarkitt). Løsmassene består gjennomgående av et tynt morenedekke.

SKOGSTRUKTUR/PÅVIRKNING:

Gran er totalt dominerende treslag og osp og furu mangler nesten helt. I tillegg er det litt dunbjørk, selje og rogn. Det aller meste av skogen bærer preg av tidligere gjennomhogster og kontinuiteten i dødt trevirke er stort sett brutt. Det er lite dødt trevirke i seine nedbrytningsstadier. Det er også trolig noe dårlig kontinuitet i gamle trær noen steder. Et typisk skogbilde nå er en gammel hogstklasse V-skog der det er sparsomt med dødt trevirke, og da primært ferske til litt nedbrutte læger, samt spredt med til dels gamle trær opp mot 200 år. I tillegg til dette er det litt ungsog og innslag av mindre partier av lite påvirket skog. For øvrig har skogen et typisk preg av humid fjellgranskog. Både ut fra utseendet og artsinventar er dette blant de beste eksemplene på ötåkeskogerö/humide granskoger i høgereliggende områder på Østlandet.

VERNEINTERESSER:

Området har store forekomster av enkelte kravfulle, fuktighetskrevede lavararter, og er blant de områdene på Østlandet med mest velutviklet humid granskog, der spesielt huldrestry (sterkt truet) er en karakterart. Huldrestry har trolig sin største forekomst i Europa på dette høydeplataet, og en viktig andel av forekomstene (knappt 50%) ligger innenfor foreslått verneområde. Området har en ganske god arrondering, er relativt stort og inneholder flere rødlistede og til dels truede arter. I forhold til mangelanalysen for skogvern fanger området i noen grad opp forekomst av rødlistearter og behovet for vern av skog med overveiende naturlig dynamikk, og ikke minst skog med et naturlig fuktig mikroklima, i dette tilfellet såkalte öhuldrestrykogerö. Både ut fra artsmangfold, størrelse og påvirkningsgrad er det klart at området har minst regional verneverdi (**). Det får derimot ikke nasjonal verdi (***), noe som først ville vært aktuelt hvis gammelskogsarealene på sør- og vestsida av Fiskelausen hadde blitt inkludert.

FORMÅL:

Formålet med fredningen er å bevare et forholdsvis urørt skogområde med sitt biologiske mangfold i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser. Området har en særskilt betydning som et av de største sammenhengende gammelskogområdene med gran på det sentrale Østlandet, som leveområde for en av de største forekomstene av den truede laven huldrestry i Europa, samt forekomst av andre truede og sårbare sopp- og lavararter. Området er representativt for humid fjellgranskog i regionen.

ANDRE INTERESSER:

Skogbruks- og friluftslivsinteresser.

TEKNISKE INNGREP:

Det ligger ei hytte ved utløpet av Nedre Svartdalstjernet. Det gå flere stier gjennom området.

PLANSTATUS:

Området er vist som landbruk, natur og friluftsområde (LNF) i kommuneplanen.

MERKNADER:

Avtale om frivillig vern foreligger.

SKOGBRUKSOPPLYSNINGER:

	Total-areal	Produktiv areal (daa)				Annet areal (daa)			Tilvekst	Volum
		daa	H	M	L	Sum	Myr	Skogkl		
	9105		723	5018	5741	778			1088	57023

UTKAST (15.01.2009)

Forskrift om Verneplan for skog – Svartdalstjerna naturreservat i Østre Toten kommune, Oppland fylke

Fastsatt ved kongelig resolusjon..... med hjemmel i lov 19. juni 1970 nr. 63 om naturvern § 8, jf. § 10 og §§ 21, 22 og 23. Fremmet av Miljøverndepartementet.

§ 1. Avgrensning

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: 310/1, 311/1 og 311/1/51 (festenummer) i Østre Toten kommune.

Naturreservatet dekker et totalareal på ca. 9105 dekar.

Grensene for naturreservatet går fram av kart i målestokk .....datert Miljøverndepartementet..... De nøyaktige grensene for reservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Østre Toten kommune, hos Fylkesmannen i Oppland, i Direktoratet for naturforvaltning og i Miljøverndepartementet. Det samme gjelder jordskiftekartet som lages etter grensemerking.

§ 2. Formål

Formålet med naturreservatet er å bevare et forholdsvis urørt skogområde med sitt biologiske mangfold i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser. Området har en særskilt betydning som et av de største sammenhengende gammelskogområdene med gran på det sentrale Østlandet, som leveområde for en av de største forekomstene av den truede laven huldrestri i Europa, samt forekomst av andre truede og sårbare sopp- og lavarter. Området er representativt for humid fjellgranskog i regionen.

§ 3. Vernebestemmelser

For naturreservatet gjelder følgende bestemmelser:

1. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er fredet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp (inkludert lav) eller deler av disse fra reservatet. Nye plantearter må ikke innføres. Planting eller såing er forbudt.
2. Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er fredet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
3. Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., opplag av båter, framføring av luftledninger, jordkabler, kloakkledninger, bygging av veier, drenering eller annen form for tørlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen er ikke uttømmende.
4. Motorferdsel er forbudt, herunder start og landing med luftfartøy.
5. Bruk av naturreservatet til telteirer, idrettsarrangementer eller andre større arrangementer er forbudt. Direktoratet for naturforvaltning kan av hensyn til fredningsformålet ved forskrift forby eller regulere ferdselen i hele eller deler av naturreservatet.
6. Bruk av sykkel, hest og kjerre, samt ridning er forbudt.

§ 4. Generelle unntak

Bestemmelsene i § 3 er ikke til hinder for:

1. Gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Bestemmelsen gjelder ikke øvingskjøring.

Bestemmelsene i § 3, nr 1-4 er ikke til hinder for:

2. Uttransport av felt storvilt med lett terrenggående beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
3. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe. Kjøring kan først skje etter at det syke/skadde dyret er lokalisert. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring.

Bestemmelsene i § 3, nr 1-3 er ikke til hinder for:

4. Sanking av bær og matsopp.
5. Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.
6. Oppsetting av midlertidige, mobile jakttårn for storviltjakt.
7. Bruk av hest for uttransport av felt storvilt og for uttransport og tilsyn av bufe.
8. Beiting.
9. Brenning av bål med tørrkvist eller medbrakt ved, i samsvar med gjeldende lovverk.
10. Vedlikehold, tilsvarende standarden ved fredningstidspunktet, av eksisterende hytte.

§ 5. Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

1. Merking, rydding og vedlikehold av eksisterende stier, løyper og gamle ferdselsveier.
2. Bruk av prepareringsmaskin for oppkjøring av skiløype.
3. Hogst av etablerte plantefelt.
4. Avgrenset bruk av reservatet som angitt i § 3 nr 5.
5. Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.
6. Oppsetting av gjerder i forbindelse med beiting.
7. Vedlikehold av eksisterende dam ved Startjern.
8. Rydding og hogst av vegetasjon rundt eksisterende hytte og hogst av ved til denne.
9. Nødvendig transport av ved, materialer og utstyr til hytte med beltekjøretøy på snødekt mark.
10. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter:
  - § 4 nr 1, øvingskjøring.
  - § 4 nr 2, uttransport av felt storvilt med annet kjøretøy enn lett terrenggående beltekjøretøy.
  - § 4 nr 10, vedlikehold av hytte.
  - § 5 nr 2, oppkjøring av skiløype.
  - § 5 nr 3, hogst av etablerte plantefelt.
  - § 5 nr 6, oppsetting av gjerder.
  - § 5 nr 7, vedlikehold av dam.
  - § 5 nr 9, transport av ved, materialer og utstyr til hytte.

§ 6. Generelle dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften når formålet med fredningen krever det, samt for vitenskapelige undersøkelser, arbeider av vesentlig samfunnsmessig betydning eller i andre særlige tilfeller når dette ikke strider mot formålet med fredningen.

§ 7. Forvaltningsplan og skjøtsel

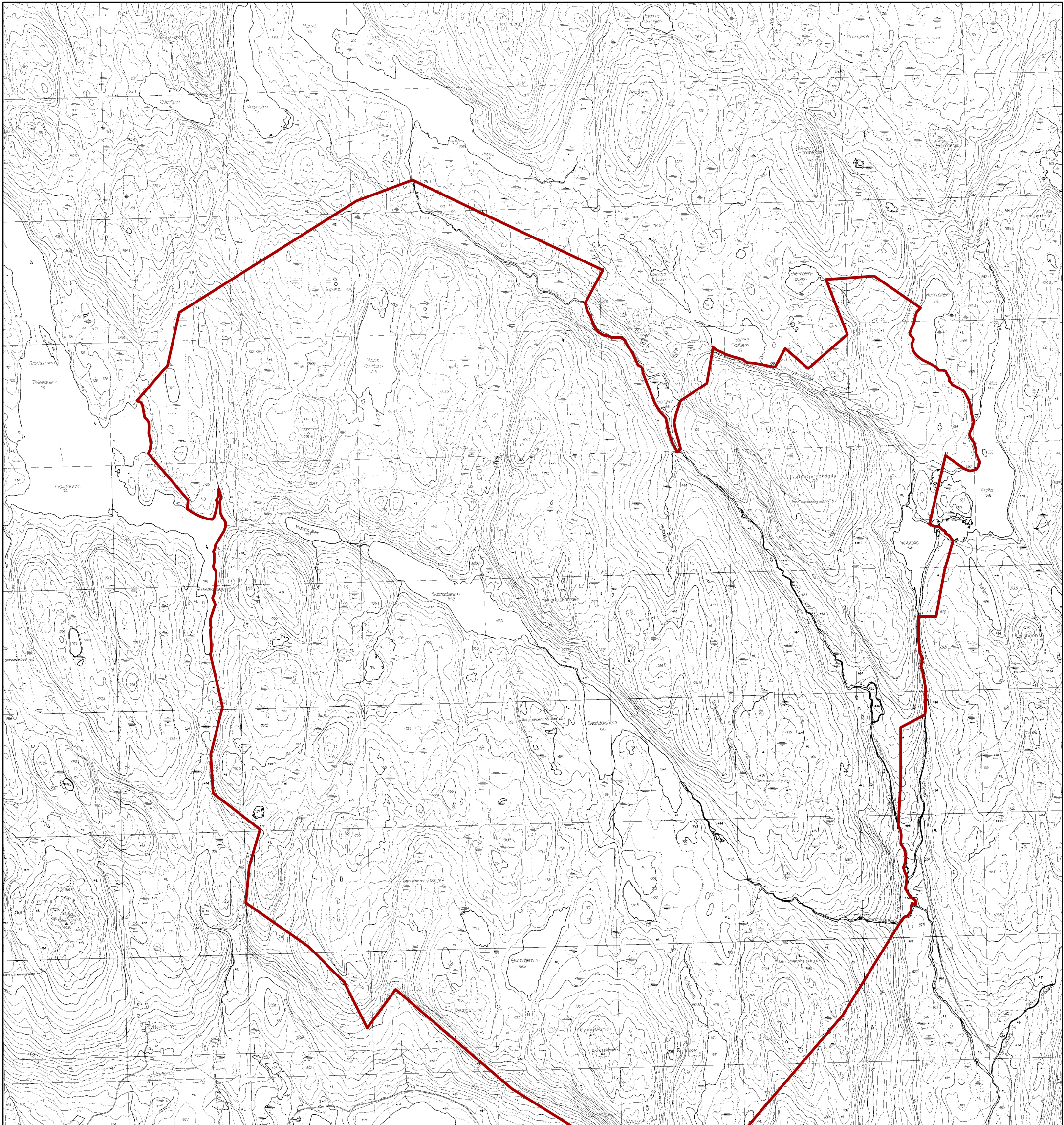
Forvaltningsmyndigheten kan gjennomføre skjøtselstiltak for å fremme fredningsformålet. Det kan utarbeides forvaltningsplan, som kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel eller annet tiltak.

§ 8. Forvaltningsmyndighet

Direktoratet for naturforvaltning fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskrift.

§ 9. Ikrafttredelse

Denne forskrift trer i kraft straks.

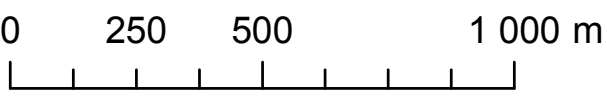
Høringsforslag

Svartdalstjerna naturreservat

Østre Toten kommune
Oppland fylke

 Forslag til vernegrense

Målestokk: 1:15000, ekv: 5 m
Kartgrunnlag: N5raster.
Kartblad: CQ061-5-3, CQ061-5-4, CQ060-5-1,
CQ060-5-2, CQ060-5-3, CQ060-5-4
Tillatelse: © Geovekst, GV - 2 - 0900
Kartproduksjon: Fylkesmannen i Oppland, januar 2009

OMRÅDE:	Totenåsen nat.res. (utvidelse)
KOMMUNE:	Østre Toten
FYLKE:	Oppland
KARTBLAD M711:	1916 III
UTM-KORDINATER:	32VPN138160
VERNEKATEGORI:	* (hele nat.res. **)
AREAL:	550 (hele nat.res. 3632) daa
HØYDE OVER HAVET:	618-730
BERØRTE EIENDOMMER:	311/1

OMRÅDEBESKRIVELSE:

Utvidelsen ligger mellom eksisterende Totenåsen naturreservat og Steinsjøen skytefelt på østre del av Totenåsen, og omfatter ei østvendt barskogli med noen små toppområder og myrer. Barskoglia er i partier forholdsvis bratt med innslag av skrenter og bergvegger. Klimaet er for som store deler av Totenåsområdet humid, men med svake kontinentale trekk. Berggrunnen i området består av harde og næringsfattige grunnfjellsbergarter, hovedsaklig granitter av typen syenitt og noe menzonitt. Løsmassedekket er sparsomt de fleste steder, men i forsenkninger og søkk synes morenemassene å være av en viss mektighet. Vegetasjonen er fattig med blåbærskog i liene og overgang mot bærlyngskog på knauser og koller. Myrene er minerogene, fattige flatmyrer.

SKOGSTRUKTUR/PÅVIRKNING:

Gran er det klart dominerende treslag. Skogbildet varierer fra hogstmoden og til dels gammel, flersjiktet granskog i nordre del til 30-40 år gamle plantefelt og yngre granskog med innslag av rogn og selje i søndre del. I nordre del er det god kontinuitet i dødt trevirke og døde, stående trær og gadd. Her er det flere grove granlæger i ulike nedbrytningsfaser, og innslag av gamle rogn med lungeneversamfunn i granskogen. I denne delen av området er skogen rik på hengelav.

VERNEINTERESSER:

Området har svært varierende naturkvaliteter. Den nordre delen har kvaliteter knyttet til gammel granskog med mye dødt trevirke og forekomst av huldrestry (sterkt truet). I mangelanalysen for skogvern er boreal naturskog, inkludert granskog rik på død ved og fuktige skogmiljøer, trukket fram som to av flere prioriterte verneobjekt i Øst-Norge. Den nordre delen kan sies å falle inn under denne betegnelsen. Verneverdien av utvidelsesforslaget vurderes til lokal verdi (*), men forekomsten av den sterkt truede arten huldrestry, selv om den er sparsom, gjør at den grenser mot regional verdi (**). Utvidelsen styrker hele områdets funksjon som overlevelsesområde for denne arten på lang sikt. Samlet har hele naturreservatet regional verdi (**).

FORMÅL:

Formålet med naturreservatet er å bevare et forholdsvis urørt naturområde med sitt biologiske mangfold i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser. Området har en særskilt vitenskapelig betydning som leveområde for sårbare plantearter, og det er representativt for høyereliggende barskog i regionen. Området er egenartet i form av en kjerne med urskogpreg.

ANDRE INTERESSER:

Skogbruks- og friluftslivsinteresser.

TEKNISKE INNGREP:

Ingen kjente innenfor utvidelsen.

PLANSTATUS:

Området er vist som landbruk, natur og friluftsområde (LNF) i kommuneplanen.

MERKNADER:

Avtale om frivillig vern foreligger. Utvidelsen vil medføre en revisjon av eksisterende verneforskrift.

SKOGBRUKSOPPLYSNINGER:

	Total-areal	Produktiv areal (daa)				Annet areal (daa)			Tilvekst	Volum
	daa	H	M	L	Sum	Myr	Skogkl	Annet	m³	m³
	550		189	272	461	43			126	5339

UTKAST (15.01.2009)

Forskiift om verneplan for skog. Totenåsen naturreservat i Østre Toten kommune, Oppland fylke

Fastsatt ved kongelig resolusjon ..... med hjemmel i lov 19. juni 1970 nr. 63 om naturvern § 8, jf. § 10 og §§ 21, 22 og 23. Fremmet av Miljøverndepartementet.

§ 1. Avgrensning

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr. i Østre Toten kommune: 311/1.

Reservatet dekker et totalareal på ca. 3632 daa. Grensene for naturreservatet går fram av kart i målestokk .....datert Miljøverndepartementet..... De nøyaktige grensene for reservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Østre Toten kommune, hos Fylkesmannen i Oppland, i Direktoratet for naturforvaltning og i Miljøverndepartementet. Det samme gjelder jordskiftekartet som lages etter grensemerking.

§ 2. Formål

Formålet med naturreservatet er å bevare et forholdsvis urørt naturområde med sitt biologiske mangfold i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser. Området har en særskilt vitenskapelig betydning som leveområde for sårbare plantearter, og det er representativt for høyereleggende barskog i regionen. Området er egenartet i form av en kjerne med urskogpreg.

§ 3. Vernebestemmelser

For naturreservatet gjelder følgende bestemmelser:

1. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er fredet. Det er forbudt å fjerne planter og sopp (inkludert lav) eller deler av disse fra reservatet. Nye plantearter må ikke innføres. Planting eller såing er forbudt.
2. Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er fredet mot skade, ødeleggelse og unødige forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
3. Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., opplag av båter, framføring av luftledninger, jordkabler, kloakkledninger, bygging av veier, drenering eller annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen er ikke uttømmende.
4. Motorferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder start og landing med luftfartøy.
5. Bruk av naturreservatet til teltleirer, idrettsarrangementer eller andre større arrangementer er forbudt.
6. Bruk av sykkel, hest og kjerre og ridning er forbudt.

§ 4. Generelle unntak

Bestemmelsene i § 3 er ikke til hinder for:

1. Gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Bestemmelsen gjelder ikke øvingskjøring.

Bestemmelsene i § 3, nr 1-4 er ikke til hinder for:

2. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe. Kjøring kan først skje etter at det syke/skadde dyet er lokalisert. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt

mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring.

3. Uttransport av felt elg og hjort med lett terrenggående beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.

Bestemmelsene i § 3, nr 1-3 er ikke til hinder for:

4. Sanking av bær og matsopp.
5. Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.
6. Oppsetting av midlertidige mobile jakttårn for storviltjakt.
7. Bruk av hest for uttransport av felt elg og hjort og for uttransport og tilsyn av bufe.
8. Beiting.
9. Brenning av bål med tørrkvist fra bakken eller medbrakt ved, i samsvar med gjeldende lovverk.
10. Vedlikehold av bygninger som er i bruk på fredningstidspunktet.

§ 5. Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

1. Merking, rydding og vedlikehold av eksisterende stier, skiløyper og gamle ferdselsveger.
2. Preparering av eksisterende skiløype.
3. Hogst av etablerte plantefelt.
4. Hogst/rydding av vegetasjon rundt eksisterende hytte.
5. Avgrenset bruk av reservatet som angitt i § 3 nr 5.
6. Opplag av båter.
7. Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.
8. Oppsetting av gjerder i forbindelse med beiting.
9. Vedlikehold og restaurering av kulturminner.
10. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med:
  - Øvingskjøring for formål nevnt i § 4 nr 1.
  - Uttransport av felt elg og hjort med annet kjøretøy enn det som er nevnt i § 4 nr 3.
  - Vedlikehold av bygninger som nevnt i § 4 nr 10.
  - Preparering av eksisterende skiløyper, jf. nr 2.
  - Hogst av etablerte plantefelt, jf. nr 3.
  - Opplag av båter, jf. nr 6.
  - Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk, jf. nr 7.
  - Oppsetting av gjerder i forbindelse med beiting, jf. nr 8.
  - Vedlikehold og restaurering av verdifulle kulturminner, jf. nr 9.

§ 6. Generelle dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften når formålet med fredningen krever det, samt for vitenskapelige undersøkelser, arbeider av vesentlig samfunnsmessig betydning eller i særlige tilfeller når dette ikke strider mot formålet med fredningen.

§ 7. Forvaltningsplan og skjøtsel

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan gjennomføre skjøtselstiltak for å fremme fredningsformålet. Det kan utarbeides forvaltningsplan eller avtale som kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel eller annet tiltak.

§ 8. Forvaltningsmyndighet

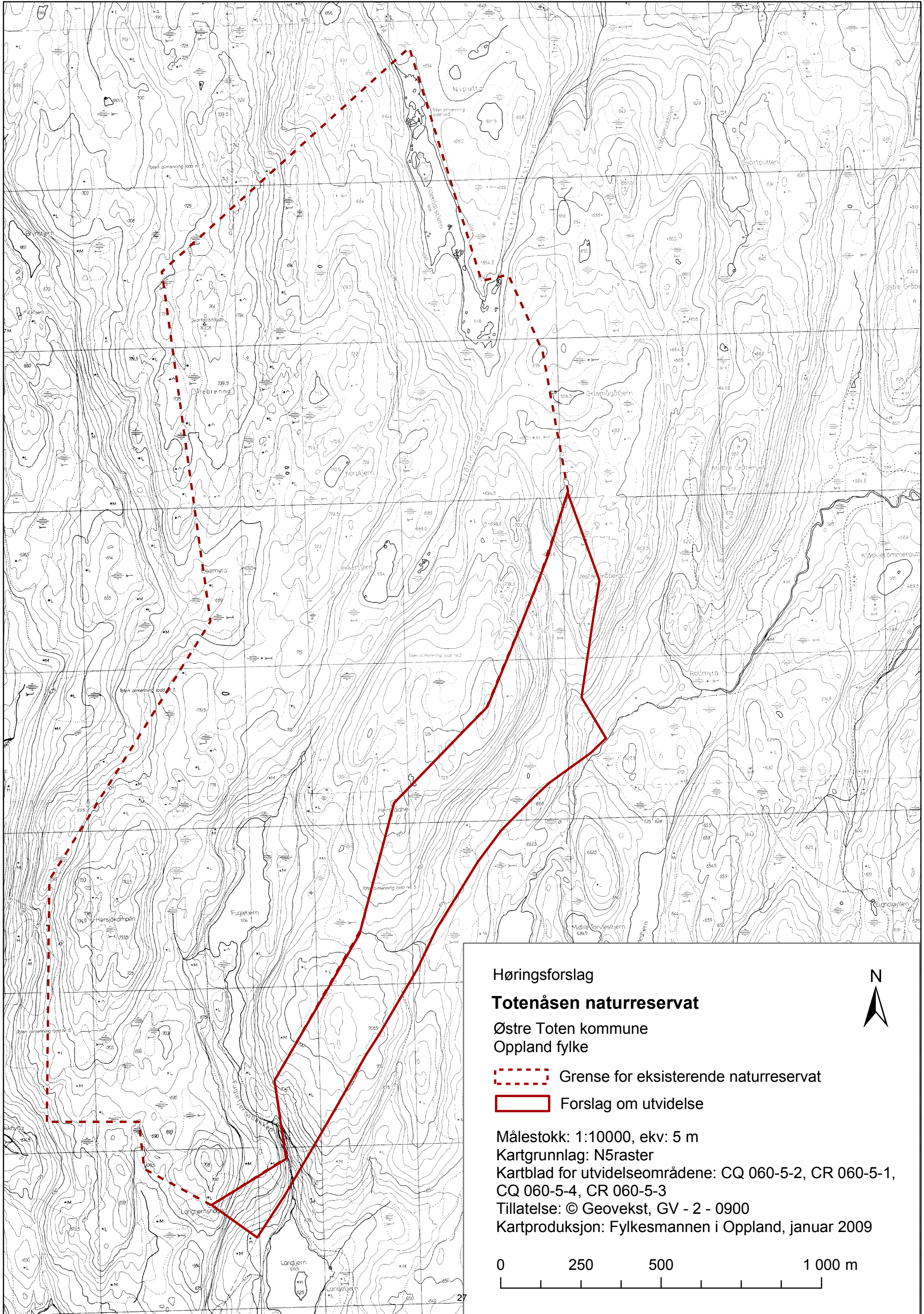
Direktoratet for naturforvaltning fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

§ 9. Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft straks.

Samtidig oppheves forskrift 10. juni 2005 nr 577 om verneplan for barskog, vedlegg 14, fredning av Totenåsen naturreservat, Østre Toten kommune, Oppland.

Høringsforslag

Totenåsen naturreservat

Østre Toten kommune
Oppland fylke

 Grense for eksisterende naturreservat

 Forslag om utvidelse

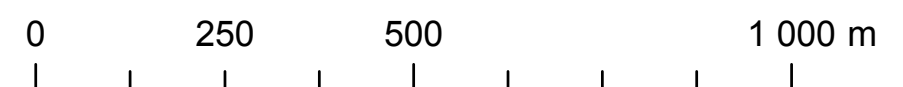
Målestokk: 1:10000, ekv: 5 m

Kartgrunnlag: N5raster

Kartblad for utvidelseområdene: CQ 060-5-2, CR 060-5-1,
CQ 060-5-4, CR 060-5-3

Tillatelse: © Geovekst, GV - 2 - 0900

Kartproduksjon: Fylkesmannen i Oppland, januar 2009

OMRÅDE:

KOMMUNE:

FYLKE:

KARTBLAD M711:

UTM-KORDINATER:

VERNEKATEGORI:

AREAL:

HØYDE OVER HAVET:

BERØRTE EIENDOMMER:

**Spålen-Katnosa nat.res.
(utvidelse)**

Jevnaker

Oppland

1815 II

32VNM835730 og 32VNM855748

** (hele nat.res. ***)

1790 (hele nat.res. 20264) daa

493-648

181/1

OMRÅDEBESKRIVELSE:

Utvidelsen omfatter to atskilte arealer, Pershusfjellet i vest og Roensæterhøgda i nord. Pershusfjellet er en markert fjellrygg beliggende nord i Nordmarka, lengst sør i Jevnaker kommune. Det aktuelle arealet er et utvidelsesareal mot nordvest av Spålen-Katnosa naturreservat. Som landskapsformasjon er Pershusfjellet helt spesielt i Marka-sammenheng, med de bratte fjellveggene på østsida som dominante formasjoner. Flere trange skar skjærer opp i fjellet fra øst, mens bratte skoglier faller ned på vestsida og i den søndre delen. Roensæterhøgda er en åskalott litt vest for Gjerdingen nord i Nordmarka. Selve topppartiet utgjør nordligste delen av Spålen-Katnosa naturreservat, og denne delen av utvidelsen er en mindre utvidelse mot nord (ca. 150 daa). Fra slake granskoghelling og myrdrag oppe på plataet faller terrenget bratt utover mot Kalvedalen. Hoveddelen av denne utvidelsen består av ei tung granskogli. I østlandsk målestokk har utvidelsene et fuktig klima. Berggrunnen i området er fattig og består av syenitter. Løsmassedekket er ganske tjukt i de nedre deler og mer grunnlendt og avskrapet i de øvre deler og i de bratteste partiene. Hele området domineres av tunge granskoger og med beskjedent innslag av furu og løvtrær. Blåbærgranskog er den vanligste vegetasjonstypen i Pershusfjellet, men med forekomst av småbregneskog, storbregneskog i skarene under fjellet og lokalt også høgstaudeskog. Fattig sumpskog forekommer også vanlig men med små arealer. I Roensæterhøgda dominerer frodig småbregneskog.

SKOGSTRUKTUR/PÅVIRKNING:

I Pershusfjellet varierer påvirkningsgraden svært mye, fra urskog til ung kulturskog. Den eldste skogen står generelt langsmed hele toppryggen. Gammel naturskog i aldersfase er vanlig her, med relativt høg trealder, god flersjiktning og spredt og lokalt temmelig mye død ved. Kontinuiteten i død ved er imidlertid stort sett nokså dårlig, med stor overvekt av læger i tidlige og midlere nedbrytningsstadier. Kjerneområdene skiller seg ut med til dels ubetydelig på virkningsgrad, og noen har urskogpreg med store mengder grove læger i alle nedbrytningsstadier. Velutviklet glennedynamikk er vanlig her. I den sørlige delen er påvirkningsgraden generelt høgere, men lia ned mot vegen til Finnstad skiller seg ut ved å være tung, kompakt og produktiv gammel aldersfaseskog. Nede i lia mot øst er det i tillegg flere ungskogfelt og hogstflater. Skogen i Roensæterhøgda er for det meste gammel med et velutviklet naturskogpreg. Granskogen i lia er grovdimensjonert, storvokst og virkesrik, med et for det meste godt sjiktet skogbilde og vekslende mellom kompakt aldersfase (vanligst) og åpnere bledning- og oppløsningsfase. Skogen har til dels store mengder død ved i ulike nedbrytningsstadier, men på størsteparten av arealet er gamle læger få. Noen mindre partier med urskogpreg skiller seg ut ved å ha høg kontinuitet i død ved.

VERNEINTERESSER:

Verneverdiene i Pershusfjellet er først og fremst konsentrert til kjerneområdene i skar og søkk langsmed toppryggen der noe av skogen har urskogkvaliteter med tilhørende relativt rikt arts mangfold inkludert 13 rødlistearter. I sør er det dessuten gammel, relativt rik granskog i sørvestvendt li, inkludert gammel lågurtskog, noe som er sjeldent i Marka. Et brannfelt på toppen er også en spesiell kvalitet. Roensæterhøgda vil utgjøre et lite men verdifullt tillegg til eksisterende naturreservat. De største kvalitetene ligger i kombinasjonen god bonitet og låg påvirkningsgrad. Verneverdiene i de to delområdene vil på flere måter styrke verneverdiene i Spålen-Katnosa naturreservat, urskogkvaliteter, økt areal naturskog, større arts mangfold, viktige forekomster av rødlistearter og større mangfold i skogtyper. Dette er også noe som er med på å oppfylle mangler ved skogvernet ifølge mangelanalysen. Både Pershusfjellet og Roensæterhøgda anses isolert sett som regionalt verneverdige (**). Det er imidlertid som tilleggsareal til eksisterende reservat at områdene er viktigst, og de vil da bidra til å styrke Spålen-Katnosa som et nasjonalt verneverdig område (***)

FORMÅL:

Formålet med naturreservatet er å bevare et forholdsvis urørt naturområde med sitt biologiske mangfold i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser. Området er egenartet fordi det er et av de få gjenværende større skogområdene sentralt på Østlandet uten store tekniske inngrep. Av særskilt vitenskapelig betydning er det at området har et stort mangfold av vegetasjonstyper med forekomst av flere sjeldne og truede arter av sopp, lav og moser.

ANDRE INTERESSER:

Skogbruks- og friluftslivsinteresser. Pershusvatnet og Skarvvatnet er regulert med hhv 3,86m og 3.35m.

TEKNISKE INNGREP:

Ingen kjente innenfor utvidelsen ut over reguleringen av Pershusvatnet nevnt over.

PLANSTATUS:

Området er vist som landbruk, natur og friluftsområde (LNF) i kommuneplanen.

MERKNADER:

Avtale om frivillig vern foreligger ikke da saken sendes på høring. Det er i utgangspunktet enighet med grunneier om grenser og forskrift. Grunneier ønsker primært makeskifte som erstatningsform. Egnert makeskifteareal foreligger ikke på høringstidspunktet. Det vil bli arbeidet videre med dette i høringsperioden og fram til fylkesmannens tilråding etter høring.

Samtidig med utvidelsen vil eksisterende verneforskrift bli revidert uten at dette vil medføre ytterligere begrensninger på bruken av området. Revidert forskrift vil bl.a. gi mulighet for etablering av nye stier og skiløyper og motorisert utfrakt av felt storvilt og syke/skadde bufe.

SKOGBRUKSOPPLYSNINGER:

	Total-areal	Produktiv areal (daa)				Annet areal (daa)			Tilvekst	Volum
	daa	H	M	L	Sum	Myr	Skogkl	Annet	m ³	m ³
	1790	143	872	261	1276	53	81		343	10719

UTKAST (15.01.2009)

Forskrift om Verneplan for skog. Spålen-Katnosa naturreservat i Ringerike kommune, Buskerud fylke, Jevnaker kommune og Lunner kommune, Oppland fylke

Fastsatt ved kongelig resolusjon ..... med hjemmel i lov 19. juni 1970 nr. 63 om naturvern § 8, jf. § 10 og §§ 21, 22 og 23. Fremmet av Miljøverndepartementet.

§ 1. Avgrensning

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.:

Ringerike kommune: 18/3, 18/17, 34/3, 117/3, 118/2, 132/9.

Jevnaker kommune: 167/2, 181/1.

Lunner kommune: 115/1,2.

Reservatet dekker et totalareal på ca. 20,1 km².

Grensene for naturreservatet går fram av kart i målestokk .....datert Miljøverndepartementet..... De nøyaktige grensene for reservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Ringerike kommune, i Jevnaker kommune, i Lunner kommune, hos Fylkesmannen i Buskerud, hos Fylkesmannen i Oppland, i Direktoratet for naturforvaltning og i Miljøverndepartementet. Det samme gjelder jordskiftekart som lages etter grensemerking.

§ 2. Formål

Formålet med naturreservatet er å bevare et forholdsvis urørt naturområde med sitt biologiske mangfold i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser. Området er egenartet fordi det er et av de få gjenværende større skogområdene sentralt på Østlandet uten store tekniske inngrep. Av særskilt vitenskapelig betydning er det at området har et stort mangfold av vegetasjonstyper med forekomst av flere sjeldne og truede arter av sopp, lav og moser.

§ 3. Vernebestemmelser

For naturreservatet gjelder følgende bestemmelser:

1. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er fredet. Det er forbudt å fjerne planter og sopp (inkludert lav) eller deler av disse fra reservatet. Nye plantearter må ikke innføres. Planting eller såing er forbudt.
2. Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er fredet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
3. Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., opplag av båter, framføring av luftledninger, jordkabler, kloakkledninger, bygging av veier, drenering eller annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen er ikke uttømmende.
4. Motorferdsel til vanns er forbudt. Motorisert ferdsel til lands utenom eksisterende skogsbilveger er forbudt. Start og landing med luftfartøy er forbudt.
5. Bruk av naturreservatet til teltleirer, idrettsarrangementer eller andre større arrangementer er forbudt.

6. Bruk av sykkel og hest og kjerre og ridning er forbudt utenom eksisterende skogsbilveger.

§ 4. *Generelle unntak*

Bestemmelsene i § 3 er ikke til hinder for:

1. Gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Bestemmelsen gjelder ikke øvingskjøring.

Bestemmelsene i § 3, nr 1-4 er ikke til hinder for:

2. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe. Kjøring kan først skje etter at det syke/skadde dyet er lokalisert. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring.
3. Uttransport av felt elg og hjort med lett terrenggående beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.

Bestemmelsene i § 3, nr 1-3 er ikke til hinder for:

4. Sanking av bær og matsopp.
5. Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.
6. Oppsetting av midlertidige mobile jakttårn for storviltjakt.
7. Bruk av hest for uttransport av felt elg og hjort og for uttransport og tilsyn av bufe.
8. Beiting.
9. Brenning av bål med tørrkvist eller medbrakt ved, i samsvar med gjeldende lovverk.
10. Vedlikehold av bygninger og anlegg som er i bruk på fredningstidspunktet herunder veg til Finstad gård.

§ 5. *Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser*

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

1. Merking, rydding og vedlikehold av eksisterende stier, skiløyper og gamle ferdsselsveger.
2. Merking, rydding og vedlikehold av nye stier og skiløyper eller omlegging av stier og skiløyper.
3. Preparering av eksisterende skiløyper.
4. Hogst av etablerte plantefelt.
5. Slått av gamle slåttemark/enger, jf. § 7.
6. Hogst av ved til bruk på eksisterende hytter i området.
7. Hogst/rydding av vegetasjon rundt eksisterende hytter.
8. Avgrenset bruk av reservatet som angitt i § 3 nr 5.
9. Opplag av båter.
10. Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.
11. Vedlikehold og restaurering av kulturminner.
12. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med:
  - Øvingskjøring for formål nevnt i § 4 nr 1.
  - Uttransport av felt elg og hjort med annet kjøretøy enn det som er nevnt i § 4 nr 3.
  - Vedlikehold av bygninger og anlegg som nevnt i § 4 nr 10.
  - Preparering av eksisterende skiløyper, jf. nr 3.
  - Hogst av etablerte plantefelt, jf. nr 4.
  - Slått av gamle slåttemark/enger, jf. nr 5.

- Hogst av ved til bruk på eksisterende hytter i området, jf. nr 6.
- Opplag av båter, jf. nr 9.
- Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk, jf. nr 10.
- Vedlikehold og restaurering av verdifulle kulturminner, jf. nr 11.

§ 6. *Generelle dispensasjonsbestemmelser*

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften når formålet med fredningen krever det, samt for vitenskapelige undersøkelser, arbeider av vesentlig samfunnsmessig betydning eller i spesielle tilfeller når dette ikke strider mot formålet med fredningen.

§ 7. *Forvaltningsplan og skjøtsel*

Forvaltningsmyndigheten eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan gjennomføre skjøtselstiltak for å fremme fredningsformålet. Det kan utarbeides forvaltningsplan eller annen avtale, som kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel eller annet tiltak.

§ 8. *Forvaltningsmyndighet*

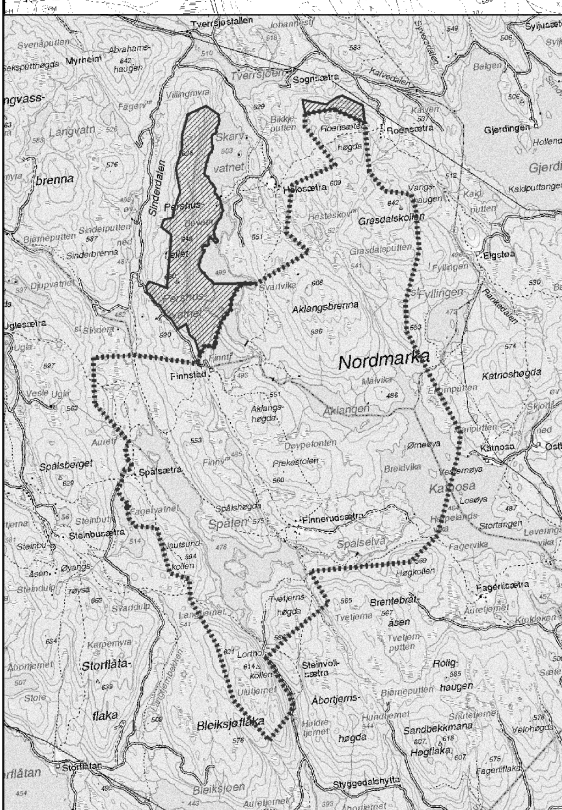
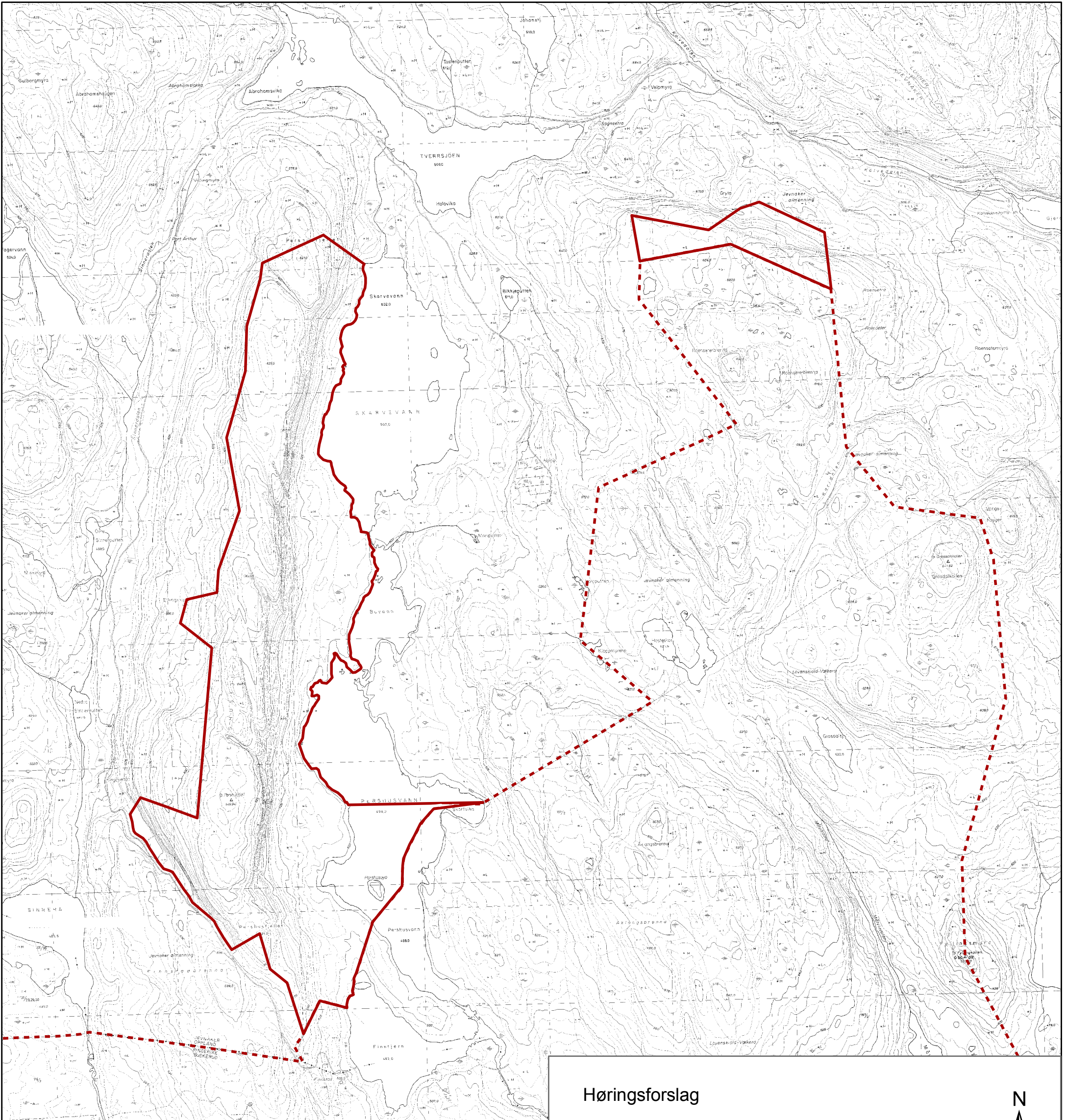
Direktoratet for naturforvaltning fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

§ 9. *Ikrafttredelse*

Denne forskriften trer i kraft straks.

Samtidig oppheves forskrift 23. juni 1995 nr 654 om vern av Spålen-Katnosa naturreservat, Ringerike kommune, Buskerud fylke, Jevnaker og Lunner kommuner, Oppland fylke.

Høringsforslag

Spålen - Katnosa naturreservat

Ringerike kommune, Buskerud fylke
 Jevnaker kommune, Oppland fylke
 Lunner kommune, Oppland fylke

 Grense for eksisterende naturreservat

 Forslag om utvidelse

Målestokk: 1:15000, ekv: 5 m

Kartgrunnlag: N5raster

Kartblad for utvidelseområdene: CM051-5-1, CM052-5-3,
 CM052-5-4, 06-126

Tillatelse: © Geovekst, GV - 2 - 0900

Kartproduksjon: Fylkesmannen i Oppland, januar 2009

